

ФІЛФАК, ТИ ЖИВ, ЖИВЕШ — І БУДЕШ ЖИТЬ!

Спочатку було слово, — гласить біблійна істина. Утім, тут, на філологічному факультеті Тернопільського державного педагогічного університету, справді усе починається спочатку: пізнання слова — основи високого, прекрасного і вічного. Дотикаються до нього поважні професори і юні студенти, знаходячи щоразу цікаве і невідоме у, здавалось би, давно уже знаному...

Філологічний — один з найстаріших і один з найбільших факультетів у вузі. Спеціалістів готують 6 кафедр: української та російської мови, літератури, українського мовознавства, методики викладання української мови, історії української літератури, теорії літератури та порівняльного літературознавства. На факультеті зосереджений високий науковий потенціал. У професорсько-викладацькому складі 10 докторів наук, третина від кількості докторів наук усього університету. Викладачі факультету — автори численних монографій, методичних посібників, шкільних та вузівських підручників, учасники міжнародних комісій зі складання лінгвістичних атласів. Вони — відомі літературознавці, критики, поети, прозаїки. Імена професорів Романа Гром'яка, Миколи Ткачука, Володимира Мельничайка, Дмитра Бучка, Ольги Куцої знані не тільки в Тернополі й не тільки в Україні...

Кафедра української мови на факультеті — наймолодша. Їй тільки третій рік. І хоч працює тут лише 7 викладачів, за університетським рейтингом кафедра — у числі перших.

На філологічному уже традиційними стали тижні кафедр. Кафедра української мови підготувала своєрідне мовно-діалектичне свято: студенти інсценізували Волинь, Гуцульщину, Слобожанщину, по суті, представили кожну етнічну групу України. Ті студенти, які вивчають на факультеті ще й польську мову, винесли на люди усі її діалекти у піснях — з кожного куточка Польщі.

Як зазначив виконуючий обов'язки завкафед-

рою доцент Зиновій Михайлович Бичко, її викладачі займають одне з провідних місць і з наукової роботи. Майже кожного року вони організують міжнародні всеукраїнські науково-лінгвістичні конференції з мови. Зовсім недавні — присвячені творчості Богдана Лепкого та життю і діяльності Володимира Гнатюка.

Щодо друкованої продукції, то майже кожен викладач кафедри має або готує монографію, а ще — має не менше п'яти публікацій на рік у фахових провідних журналах. Кафедра організовує також виїзні засідання в інші вузи України, педагогічні училища. На запрошення члени кафедри читають лекції у різних зарубіжних вузах. До речі, Зиновій Михайлович недавно і сам повернувся з Польщі, де викладав у Ягеллонському університеті.

При кафедрі є аспірантура. Діє студентський науковий гурток. Тут майбутні філологи не лише вчать, а й займаються науковою роботою, виступають з різними цікавими розвідками.

На факультеті, як переконаний завідуючий кафедрою методики української мови і культури мовлення доктор педагогічних наук, професор Володимир Ярославович Мельничайко, є всі умови для того, щоб учорашній школяр, ставши студентом, вийшов з вузу щонайменше кандидатом наук. Адже і

**Заступник декана,
кандидат філологічних
наук Наталя Парасін**

при їхній кафедрі працює аспірантура — від вступу до захисту. Усі викладачі кафедри теж мають учені ступені. Постійно видають різні методичні посібники, зорієнтовані на певний факультет університету. Посібники на допомогу учителям та учням, дидактичні матеріали.

Кафедра проводить практичні заняття у школах. Володимир Мельничайко тепло згадує першу Тернопільську гімназію, де викладає Микола Николин — колишній випускник філологічного факультету. Микола закінчив аспірантуру при кафедрі, захистився. Любов до слова, до рідної мови прищеплює своїм учням. Багато з них стали студентами філологічного факультету, а декотрі уже й повернулися назад у гімназію учителювати.

Викладачі кафедри беруть активну участь у проведенні учнівських олімпіад, у довузівській підготовці тих, кому не пощастило одразу після школи вступити до університету, на факультеті післядипломної освіти — туди приходять ті, хто уже має одну спеціальність, але не може знайти за нею роботи, або ті, хто хоче змінити професію.

Я слухаю професора Володимира Мельничайка, який вчив майже два десятиліття тому культури мовлення і мене, тодішню студентку філологічного факультету. І приєднуюся подумки до побажань уже теперішніх студентів і йому, і іншим викладачам кафедри та й, зрештою, усього факультету:

хай не болять вас ваші світлі голови, вирішуючи безліч різних справ. Говорять люди, що мовчання — золото, та ваше слово — платиновий сплав!

Слово, перелите у солідну наукову продукцію, яка визнана в усій Україні. Ще пахне свіжою фарбою перший том історії

української літератури 70-90-х років XIX століття, виданий кафедрою історії української літератури з участю інших педагогічних вузів держави. Ця праця — унікальна, адже, як зазначає завідувач кафедрою, доктор філологічних наук, професор Микола Платонович Ткачук, по суті, немає жодного академічного видання творів українських письменників-класиків без купюр. Вилучалися художні, публіцистичні твори, статті, наукові розвідки, щоденники, листи навіть таких "перевічених" революціонерів-демократів, як Шевченко, Франко, Панас Мирний, Леся Українка, не кажучи вже про Олену Пчілку, О.Кониського, Б.Грінченка, В.Барвінського.

Завідувач кафедрою історії української літератури професор Микола Ткачук

Уже традиційними на кафедрі, а вона є профілюючою, стали літературні вечори-зустрічі з відомими українськими письменниками. Зовсім недавно філологи спілкувалися із лауреатом Національної премії імені Т.Г.Шевченка Степаном Сапеляком, Ігорем та Іриною Калинцями, Іваном Драчем, Дмитром Павличком. Часті гості тут — поети з діаспори: Ліда Палій, Яр Славутич з Канади, Галя — Анна Горбач з Мюнхена, Ярослав Павуляк...

У літературно-критичній студії прищеплюють любов до слова теперішнім філологам колишні випускники факультету, а тепер уже кандидати наук, відомі поети Василь Махно, Петро Сорока. Багато студентів уже мають свої збірники прозових та поетичних творів.

— Філологічний факультет, — каже Микола Платонович, — справді гордиться своїми випускниками, серед яких визнані учителі, відомі науковці, талановиті поети, журналісти, редактори різних періодичних видань. Тому кафедра виходить з клопотанням та пропозицією до ректорату щодо відкриття спеціальності літературного редагування. Взагалі, — продовжує професор, — вважаю, що вчитися на філфаці, де дають багатющі знання, нині не тільки престижно, а й патріотично. Сюди ідуть ті, хто справді любить рідну мову, літературу, а значить — Україну. Саме учителі-філологи закладають основи моральності і духовного світу дитини, а отже — людини.

На жаль, цього дня ми просто не встигли побувати на усіх кафедрах факультету. Але скрізь ми почули б одне: майже усі викладачі мають наукові звання. Кафедри філфаку проводять і беруть участь у всеукраїнських та міжнародних конференціях,

співпрацюють з інститутами літератури та української мови Академії наук України, Ягеллонським та Варшавським університетами, Українським вільним університетом у Мюнхені, 60 відсотків викладацького складу — випускники факультету, які захистили уже дисертації, мають наукові розробки. Ось лише кілька прізвищ: заступник декана Наталя Парасін, кандидати наук Віра Боднар, Лариса Головата, Василь Махно, доцент кафедри історії української літератури Леся Вашків...

Нині значно розширилася кількість спеціальностей, які здобувають студенти

філологічного. Якщо раніше факультет готував учителів за спеціальностями "Українська мова та література" чи "Російська мова та література", то тепер сюди включено ще й літературу зарубіжну. Крім цих спеціальностей, на філфаці можна здобути й інші, а саме: українська мова та література, зарубіжна література плюс іноземна мова на вибір — англійська, німецька, польська. Утім, студентам часто нагадують слова декана Володимира Буди: на філологічний ідуть не за дипломом, а для того, щоб вчитися, щоб здобути повноцінну гуманітарну освіту. І, здається, юні не підводять своїх наставників. Останніх п'ять років студенти філфаку постійно ставали переможцями на всеукраїнських олімпіадах, здобували призові місця на всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт. І навіть в університетських студентських наукових вісниках найбільше робіт — з філологічного.

Філфак — це не тільки лекції і семінари, сесії і навчання. Це — ще й дозвілля, багате на різні культурні програми, поїздки, походи... Ми ще обов'язково розкажемо про це. Адже мене якийсь місяць-два, і до Тернопільського державного педагогічного університету прийдуть учорашні школярі, щоб опанувати прекрасну і романтичну науку — філологію. А поки що ті, хто уже навчається на факультеті, складають іспити літньої сесії. Для цьогорічних випускників вона стане останньою. Попрощаються з такими рідними стінами, улюбленими викладачами. І вже бриляють поетичні рядки ще студентки Ганни Ососкової: *прийміть подяку за важку роботу. За роки п'ять, що збігли, наче мить. Спасибі за любов і за турботу, філфак — ти жив, живеш і будеш жити!*

Зінаїда КУШНІРУК.